

Den norske kirke

Kirkelig fellesråd i Bærum
Kirkevergen

j.nr. 346/14
arkiv 001

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Sandvika, 13. november 2014

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - ET TYDELIG SKILLE

HØRINGSSVAR FRA KIRKELIG FELLESRÅD I BÆRUM

Vi viser til departementets høringsbrev av 2. september 2014 der vi blir invitert til å uttale oss om høringsnotatet «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille».

Midlertidighet uten bindinger for fremtiden

Departementet har sendt ut høringsnotatet med forslag til endringer i kirkeloven, for å følge opp kirkemøtets ønske om å etablere Den norske kirke sentralt som eget rettssubjekt og overføre ansvaret for prestedtjenesten til dette nye rettssubjektet.

Kirkemøtet vektla at overføringen av arbeidsgiveransvaret til det sentrale rettssubjektet skulle være av midlertidig art - inntil Kirkemøtet har bestemt en fremtidig kirkeordning.

Vi ønsker å understreke at de midlertidige ordninger det nå legges opp til i fase 1, ikke må utformes slik at det binder oss opp i den fremtidige ordning i fase 2, for eksempel ift hvordan arbeidsgiveransvaret skal utøves i den fremtidige ordningen.

Lokalkirken

Vi vil gi vår tilslutning til at høringsnotatet ikke foreslår endringer når det gjelder kommunens økonomiske ansvar for lokalkirken. Vi merker oss også at fellesrådets lovfeste oppgaver er uendret. Dette er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig tydeliggjøring av at kirken er lokalt forankret og finansiert. Man beholder "kommunekirken" uendret når man opphever "statskirken".

Høringsnotatet tar i stor grad utgangspunkt i den delen av kirkens virksomhet som har historisk basis ut fra kongens makt. I vår tid er kirken et trossamfunn med en betydelig bredere og mer omfattende virksomhet enn dette. Morgendagens kirke vil i enda sterkere grad være preget av

diakonale, sosiale og kulturelle tiltak i lokalsamfunnet. Dette reflekteres ikke i nødvendig grad i høringsnotatet.

Kommunens rolle som medspiller for kirken i lokalsamfunnet, og som den helt dominerende finansieringskilden man har for Den norske kirke, kan ikke undervurderes. Kommunene forutsettes fortsatt å skulle bidra med 2/3 av utgiftene til kirken, uten at vi kan se at det legges vekt på den styringsmessige betydning dette tross alt bør ha. Vår erfaring er at kirkelig virksomhet lettest finansieres på lokalt nivå i samspill med kommunen. Derfor må mer av beslutningsmyndigheten i kirken ned til lokalt nivå, fortrinnsvis på fellesråds- og prostinivå.

Det store flertallet av de kirkelig ansatte i landet, tilsatte i fellesråd og menighet, omtales i høringsnotatet ikke annet enn gjennom kravet til medlemskap i kirken. Derimot utdypes presteskapets situasjon både i forhold til tjeneste og struktur. Dette skaper en todeling og forskjellsbehandling mellom de ansatte i Den norske kirke.

Rettssubjektets navn

KfiB gir tilslutning til at Den norske kirke nå også skal få rettslig handleevne på sentralt nivå.

Vi har imidlertid et ønske om at man på nasjonalt nivå ikke gir rettssubjektet betegnelsen *Den norske kirke*. Soknene er hver for seg rettssubjekter, og til sammen utgjør disse hovedelementet i det som i dag forstås som Den norske kirke. Begrepet får dermed en dobbel betydning, noe som ikke er problematisert i høringsnotatet. Idet det er synoden (den felleskirkelige forsamlingen) som nå skal få rettslig handleevne, ved siden av soknet, foreslår vi at det nasjonale rettssubjektet får et annet navn. For eksempel *Kirkemøtet*.

Soknets oppgaver

Vi gir klar tilslutning til departementets forslag om å videreføre den rettslige selvstendighet soknene har i dagens lovgivning. Vi etterlyser imidlertid en bredere drøfting av en alternativ oppgavefordeling mellom lokalt, regionalt og sentralt nivå i kirken. Oppgavefordelingen mellom soknene og de sentrale myndighetsnivåer bør ikke tas for gitt.

Høringsnotatet understreker betydningen av å bekrefte soknets selvstendighet, og det presiseres derfor at endringsforslagene ikke vil berøre soknets nåværende oppgaver og ansvar. Dette innebærer samtidig at soknet ikke tillegges nye oppgaver som i dag er tillagt staten. Det har vært bred kirkelig enighet, også i Kirkemøtet, om at kirkens ordning bør endres slik at mer myndighet overføres til soknene, representert ved soknets organer (menighetsrådet og det kirkelige fellesrådet). En slik overføring til soknets organer vil også være i tråd med utviklingen ellers i statlig virksomhet, der stadig flere oppgaver overføres fra staten til kommunene.

Vi ber om at det nå ikke innføres ordninger som er til hinder for en utvikling der soknets organer får større ansvar og flere oppgaver i kirken.

Delegasjonssperren må fjernes - lokale forsøk må tillates

I høringsnotatet legges det opp til at Kirkemøtet ikke kan delegere lenger ned enn til prostene. Dette betyr i praksis at det vil være en sperre for å delegere for eksempel arbeidsgiverfunksjoner til soknets organer. Samtidig foreslås det en ny bestemmelse om at soknet kan be bispedømmerådet om å ivareta oppgaver. Dette innebærer at det er delegasjonssperre nedover, men fri adgang til å overføre myndighet oppover i organisasjonen. Dette er ikke i tråd med intensjonen om å styrke soknets ansvar og myndighet i kirken, og oppfattes som et sentraliserende og byråkratiserende trekk.

Konsekvensen av dette vil være at det fortsatt ikke blir mulig å utprøve de mest etterspurte alternative måter å organisere Den norske kirke på. Særlig gjelder dette den forventede muligheten til å prøve ut felles arbeidsgiveransvar på fellesrådsnivå der hvor prosti og fellesrådsområde er sammenfallende. Dette har lenge vært et ønske mange steder i landet.

I kirken har det lenge vært enighet om at man ønsker én felles arbeidsgiver for alle ansatte. Forvaltning av arbeidsgiveransvaret bør etter vårt syn ligge så nær soknet som mulig, samtidig som vi ser at arbeidsgiverfunksjonen vil kreve et større apparat enn hva det enkelte sokn kan stille opp med. Fellesrådsområdet vil kunne være det riktige nivå for å forvalte det felles arbeidsgiveransvaret for prester og rådsansatte i de tilfellene hvor fellesrådsområdet har en viss størrelse mht antall ansatte, og enklere å gjennomføre der hvor prostiet sammenfaller med fellesrådsområdet.

I den såkalte refleksjonsprosessen i 2012 var det svært få som ønsket en sentral plassering av arbeidsgiveransvaret i kirken. En undersøkelse gjennomført blant fellesrådene viste også at 87 prosent ønsker et felles arbeidsgiveransvar på fellesrådsnivå.

Med tanke på Kirkemøtets uttrykte og gjentatte ønske om en felles arbeidsgiverordning i kirken mener vi at det underveis til en endelig og ny kirkeordning må sikres mulighet for ønskede og nødvendige prøveordninger for tilsetting og arbeidsgiveransvar i kirken.

I Oslo bispedømme er det bare tre ordinære fellesrådsområder. Alle disse er av en størrelse som meget godt kan ivareta arbeidsgiveransvaret for prestene. Hos oss i Bærum har vi 90 kirkelige medarbeidere i fellesrådet og 22 prester i prostiet. Vi ønsker å kunne utprøve felles arbeidsgiveransvar for alle medarbeidere i vårt område, ved at arbeidsgiveransvaret for prestene delegeres fra Kirkerådet til fellesrådet. Dette vil utvilsomt rydde opp i den uheldige todelingen av organisasjonen på lokalplan, og det vil styrke det lokale arbeidet i soknet.

Derfor må delegasjonssperren ned til soknets organer fjernes, og det må åpnes for forsøk med utøvelse av tilsettings- og arbeidsgiveransvar på prosti/fellesrådsnivå.

Prestetjenesten i soknet

Mens dagens kirkelov bygger på en underliggende forutsetning om at det skal være prestatjeneste i hvert sokn, legger man i Høringsnotatet opp til en bestemmelse som tydeligere skal sikre prestatjeneste i hvert sokn. Vi støtter at dette klargjøres og tas inn i loven.

Den foreslåtte bestemmelsen er etter vårt syn ikke tilstrekkelig, da den ikke klargjør soknets organers medvirkning og involvering i utviklingen og omfanget av prestatjenesten i soknet. Det er ikke tilfredsstillende at soknet bare blir en mottaker av prestatjeneste, der rammene og styringen av denne i hovedsak skjer i regionale og sentrale kirkelige organer.

Det må derfor presiseres i lovteksten at soknets organer har rett til medvirkning ved tilsetting av prest i eget sokn.

Trosopplæring og andre statlige forpliktelser

Forslaget om å innføre et generelt rammetilskudd fra staten til kirken er etter vår oppfatning ikke en tilstrekkelig sikring av dagens tilskudd til trosopplæring i kirken.

En lovbestemt rett for soknene til å bli betjent av prest forutsetter en aktiv forpliktelse fra staten til å finansiere en landsomfattende prestatjeneste. Trosopplæringsreformen innebærer at staten har påtatt seg en forpliktelse til å understøtte en sentral kirkelig oppgave, og dette bør omtales på en mer forpliktende måte enn hva vi kan lese ut av høringsnotatet.

I tillegg til forpliktelse overfor trosopplæringen ser vi også nødvendigheten av å lovfeste forpliktelsen til fortsatt å dekke de øvrige tjenester som staten i dag dekker særskilt, og som utgjør viktige deler av kirkens virksomhet, nemlig diakoni og katekettjenestene.

Kirkelig fellesråd i Bærum

Stein Øgrim (sign.)
fellesrådets leder

Svein Erik T. Andersen
kirkevergen i Bærum